

پیوست

شماره: ۱/۱۹۶۸

تاریخ: ۱۳۹۱/۰۱/۲۳

پیوست:

دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت:	۳۰۸ ۴۴ ۱۱/۱۱/۹۱
تاریخ ثبت:	۱۳۹۱/۱۱/۲۳
کد پرونده:	
ساعت ورود:	

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

عطف به نامه شماره ۹۰/۳۰/۴۴۵۱۴ مورخ ۹۰/۳۰/۴۴۵۱۴ و پیرو نامه شماره ۱/۴۹۴۶۱ مورخ ۱۳۹۰/۸/۹ در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران طرح اصلاح موادی از قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که به منظور رفع ایرادات آن شورا در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می گردد.

علی لاریجانی

طرح اصلاح موادی از قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

ماده ۱- ...

ماده ۲- تبصره‌های زیر به ماده (۲۵) و یک ماده به قانون آیین نامه داخلی الحاق می‌شود:

تبصره ۴- نحوه رسیدگی به اعتراض در مورد ایفای وظایف رئیس کمیسیون اصل نودم (۹۰) قانون اساسی و نیز رئیس و دادستان دیوان محاسبات و سایر افرادی که با رأی مجلس انتخاب می‌شوند ولی در این آیین نامه برای رسیدگی به اعتراض در مورد ایفای وظایف آنان روشی مشخص نشده است طبق این ماده است.

در تبصره (۴) ماده (۲) طرح، عبارت «سایر افرادی» حذف و عبارت «همچنین سایر نمایندگان مجلس» جایگزین می‌شود.

تبصره ۵- ...

ماده الحاقی- رئیس قوه قضائیه حداقل یک ماه قبل از پایان دوره عضویت حقوقدانان شورای نگهبان، به تعداد حداقل دو برابر حقوقدان به مجلس معرفی می‌نماید. حقوقدانان باید دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر در رشته‌های مختلف حقوقی باشند.

تبصره ۱- حضور در هر دوره شورای نگهبان، معادل یک مقطع تحصیلی تنها برای عضویت در شورای نگهبان محسوب می‌شود.

تبصره ۲- در صورت استعفاء، فوت یا عزل هر کدام از اعضای حقوقدان شورای نگهبان، رئیس قوه قضائیه برای باقیمانده دوره عضویت طبق این ماده اقدام می‌نماید.

تبصره ۳- قبول درخواست استعفاء حقوقدان و موافقت یا مخالفت با آن، با رئیس قوه قضائیه است.

ماده الحاقی ذیل ماده (۲) طرح و تبصره‌های آن و همچنین عبارت «و یک ماده به» در سطر اول ماده (۲) حذف می‌شود.

ماده ۳- اصلاحات زیر در ماده (۳۳) قانون آیین‌نامه داخلی به عمل می‌آید:
الف- عبارت زیر به انتهای تبصره بند(۶) ماده(۳۳) قانون آیین‌نامه داخلی اضافه می‌شود:

«در صورتی که کمیسیون در گزارش خود، در مورد ناکارآمدی مسئول ذی‌ربط درخواست رأی نماید، پس از پایان مذاکرات، ناکارآمدی وی در حوزه مسئولیت او که در گزارش بررسی شده است به رأی مجلس گذاشته می‌شود و در صورت تصویب، مراتب توسط هیأت رئیسه به بالاترین مقام مسئول مذکور برای اقدام مقتضی اعلام می‌گردد.»

در بند(الف) ماده(۳) طرح، عبارت «درخواست رأی نماید، پس از پایان مذاکرات، ناکارآمدی وی در حوزه مسئولیت او که در گزارش بررسی شده است به رأی مجلس گذاشته می‌شود و در صورت تصویب، «حذف و عبارت «دلایلی ارائه نماید» جایگزین می‌شود.

ب- در تبصره بند(۶) ماده (۳۳) قانون آیین‌نامه داخلی، بعد از کلمه «کمیسیونها» عبارت «رأساً یا با تقاضای حداقل ده نفر از نمایندگان» اضافه می‌شود و بعد از عبارت «به هیأت رئیسه ارائه نمایند» عبارت «در صورتی که درخواست بررسی از سوی نمایندگان باشد حداکثر پنج نفر از آنها می‌توانند در تهیه گزارش با کمیسیون، مشارکت نمایند» اضافه و عنوان تبصره به تبصره (۱) اصلاح می‌شود.

پ- ....

ماده ۷- تبصره زیر به ماده(۱۰۷) قانون آیین‌نامه داخلی الحاق می‌شود:
تبصره- رؤسای قوای مجریه و قضائیه می‌توانند در صحن علنی مجلس نطق نمایند. این نطق پس از وصول درخواست کتبی آنان و اعلام موضوع نطق به رئیس

مجلس پس از موافقت هیأت رئیسه در اولین فرصت انجام می شود. ساعت و مدت نطق قبل از شروع جلسه باید به اطلاع نمایندگان برسد.

در تبصره ماده (۱۰۷) اصلاحی بعد از کلمه «می توانند» عبارت «خارج از موضوع دستور جلسه» اضافه می شود و عبارت «درخواست کتبی» حذف و کلمه «تقاضای» جایگزین می شود.

ماده ۸- ماده (۱۱۵) قانون آیین نامه داخلی به شرح زیر اصلاح و تبصره آن به عنوان ماده (۱۱۴) تعیین می شود:

ماده ۱۱۵- مجلس می تواند درباره مسائل مهم داخلی بیانیه و در مورد مسائل خارجی قطعنامه صادر نماید.

در سطر اول ماده (۱۱۵) اصلاحی، کلمه «مجلس» حذف و کلمه «نمایندگان» جایگزین می شود.

متن پیشنهادی بیانیه و قطعنامه توسط بانیان که شامل کمیسیون تخصصی یا حداقل بیست نفر از نمایندگان در مورد بیانیه و چهل نفر از نمایندگان در مورد قطعنامه است تهیه و به رئیس جلسه تحویل می شود تا دستور تکثیر و توزیع آن را صادر نماید، سپس به ترتیب زیر رسیدگی می شود:

الف- ...

ب- برای صدور قطعنامه، هیأت رئیسه موضوع را در همان روز و حداقل یک ساعت پس از توزیع متن بین نمایندگان در دستور جلسه علنی قرار می دهد. ابتداء یکی از بانیان و سپس یک مخالف و یک موافق هر کدام به مدت حداکثر پنج دقیقه نسبت به کلیات قطعنامه صحبت می نماید. سپس رأی گیری می شود. در صورت تصویب کلیات، هیأت رئیسه موظف است در همان روز، موضوع را به هیأت تنظیم کننده ارجاع دهد. هیأت ظرف سه روز با دعوت از نماینده بانیان و نمایندگانی که پیشنهاد کتبی داده اند، نسبت به تهیه متن نهائی قطعنامه اقدام می کند و آن را برای رئیس مجلس

ارسال می‌نماید. پس از تأیید متن توسط رئیس مجلس، در اولین جلسه علنی قرائت و به عنوان نظر رسمی مجلس به مراجع ذی‌ربط ابلاغ می‌شود و در صورت عدم تهیه متن نهائی، رئیس جلسه مراتب را به مجلس گزارش می‌نماید.

تبصره ۱- ...

تبصره ۹- قوای سه‌گانه و کلیه دستگاههای اجرایی موظفند در حدود قوانین و مقررات و با استفاده از تمامی ظرفیتهای قانونی خود برای تحقق موارد مذکور در بیانیه و قطعنامه اقدام نمایند.

تبصره (۹) ماده (۱۱۵) اصلاحی، حذف می‌شود.

تبصره ۱۰- ...

ماده ۱۲- ماده (۱۳۵) قانون آیین‌نامه داخلی حذف و ماده (۱۳۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۳۶- لوائح قانونی با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی باید به امضای رئیس‌جمهور و وزیر یا وزرای مسؤول و در صورت نداشتن وزیر مسؤول تنها به امضای رئیس‌جمهور رسیده باشد و در جلسه علنی مجلس توسط وزیر ذی‌ربط یا یکی از معاونین رئیس‌جمهور تقدیم شود. معاونین رئیس‌جمهور، وزراء، رئیس یا نائب‌رئیس شورای عالی استانها که به صورت رسمی به مجلس معرفی شده‌اند حسب مورد در جلسات مجلس و کمیسیونها برای توضیح و دفاع حضور می‌یابند.

ماده (۱۲) طرح به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۲- در ماده (۱۳۶) قانون آیین‌نامه داخلی عبارات «با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی»، «امور مجلس» و «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» حذف می‌شود و عبارت «رابط امور مجلس» حذف و عبارت «نائب‌رئیس» جایگزین و عبارت «به‌جای رئیس‌جمهور و وزراء» حذف و عبارت «حسب مورد» جایگزین می‌شود.

ماده ۱۳- ...

ماده ۲۱- در ماده (۲۰۰) قانون آیین نامه داخلی عبارت «دستگاه قضائی صالحه موظف است طبق مقررات» حذف و حرف «تا» جایگزین آن می گردد و دو تبصره به شرح زیر به این ماده الحاق می شود:

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- کلیه اوراق مربوط به رسیدگی، توسط مراجع فوق برای هیأت رئیسه مجلس به عنوان شاکی ارسال می شود تا نماینده کمیسیون یا نماینده حقوقی مجلس را جهت حضور در جلسه رسیدگی و دفاع از گزارش و مراحل تجدیدنظرخواهی معرفی نماید.

تبصره (۲) ماده (۲۰۰) اصلاحی حذف گردید و در متن ماده (۲۱) طرح، عبارت «دو تبصره به شرح زیر» به عبارت «تبصره زیر» اصلاح می شود.

ماده ۲۲- ...

ماده ۲۴- ماده (۲۲۰) قانون آیین نامه داخلی به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۲۲۰- در استیضاح باید موضوع به صورت صریح و با ذکر مورد یا موارد، معین شود و به صورت کتبی تنظیم و به هیأت رئیسه تسلیم گردد.

هیأت رئیسه موظف است در اولین جلسه علنی استیضاح را اعلام وصول نماید و در همان روز متن استیضاح را برای وزیر یا وزیران مورد استیضاح ارسال و همزمان چاپ و بین نمایندگان توزیع کند.

تبصره ۱- ...

تبصره ۳- پس از اعلام وصول استیضاح در جلسه علنی، فقط در صورتی استیضاح از دستور کار مجلس خارج می شود که تمامی امضاء کنندگان به صورت کتبی استرداد استیضاح را بخواهند. در این صورت می توانند دلایل خود را توسط نماینده منتخب خود ظرف پنج دقیقه در جلسه علنی مطرح نمایند. پس از این مرحله چنانچه وزیر درباره

استیضاح درخواست صحبت بنماید، با تقاضای کتبی و موافقت رئیس مجلس می‌تواند حداکثر ده دقیقه در جلسه علنی صحبت کند.

در تبصره (۳) ماده (۲۲۰) اصلاحی، عبارت «اعلام وصول» حذف و کلمه «طرح» جایگزین می‌شود. عبارت «تمامی امضاء کنندگان به صورت کتبی استرداد استیضاح را بخواهند» حذف و عبارت «تعداد متقاضیان استیضاح به کمتر از ده نفر کاهش یابد» جایگزین می‌شود.

ماده ۲۵ - ...

ماده ۲۶ - ماده زیر به قانون آیین‌نامه داخلی الحاق می‌شود:

ماده الحاقی - حداقل هشت نفر از نمایندگان می‌توانند جهت توجه و پیگیری امور مهم سیاسی، تخصصی و صنفی، فراکسیون تشکیل دهند.
تبصره ۱ - هر نماینده می‌تواند حداکثر عضو سه فراکسیون باشد.
تبصره ۲ - آیین‌نامه تعداد فراکسیون‌ها، نحوه تشکیل، فعالیت و تأمین امکانات مورد نیاز توسط هیأت‌رئیس مجلس تهیه می‌شود و به تصویب کمیسیون تدوین آیین‌نامه داخلی می‌رسد. اصلاحات در آیین‌نامه مذکور نیز به همین نحو انجام می‌شود.
تبصره ۳ - هیأت‌رئیس موظف است تشکیل هر فراکسیون و نیز اسامی اعضای مؤسس و نمایندگان عضو آن فراکسیون را به اطلاع کلیه نمایندگان برساند.

ماده الحاقی موضوع ماده (۲۶) طرح به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده الحاقی - نمایندگان می‌توانند جهت انجام وظایف قانونی خود به تشکیل گروه‌های تخصصی، سیاسی و صنفی (فراکسیون) اقدام نمایند.
تبصره - دستورالعمل نحوه تأسیس، فعالیت و تأمین امکانات مورد نیاز به تصویب هیأت‌رئیس می‌رسد.

ماده ۲۷ - ...

ماده ۲۸ - ماده زیر به قانون آیین‌نامه داخلی الحاق می‌شود:

ماده الحاقی - رؤسای قوای مجریه و قضائیه موظفند حداکثر تا پایان اردیبهشت هر سال با حضور در مجلس، ضمن ارائه گزارش شفاهی، گزارش مکتوبی نیز از عملکرد قوه تحت نظارت خود و تغییرات شاخصها در سال قبل را به مجلس شورای اسلامی تقدیم نمایند.

در سطر دوم ماده الحاقی موضوع ماده (۲۸) طرح، عبارت «با حضور در مجلس، ضمن ارائه گزارش شفاهی» حذف می شود.

نهادهای تحت نظر رهبری با اذن ایشان، شهرداری کلانشهرها و سایر نهادهای عمومی غیردولتی و سازمان صدا و سیما نیز موظفند گزارش مکتوب خود را درباره عملکرد سال قبل به مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند تا به کمیسیونهای تخصصی ارجاع شود. کمیسیونهای تخصصی مجلس موظفند بخشهای مرتبط با کمیسیون خود را ارزیابی و نتایج را حداکثر یک ماه پس از دریافت گزارش به معاونت نظارت مجلس ارائه نمایند. معاونت نظارت موظف است جمع بندی نهائی به همراه گزارشهای مذکور و نظرات کمیسیونها را برای بررسی بیشتر و تطبیق موارد مربوط به اعتبارات پیش بینی شده در بودجه کل کشور با گزارش تفریح بودجه به دیوان محاسبات ارائه نماید. دیوان محاسبات موظف است در گزارش تفریح بودجه نظر خود را در این باره اعلام کند.

ماده ۲۹ - ...

ماده ۳۱ - ماده زیر به قانون آیین نامه داخلی الحاق می شود:

ماده الحاقی - چنانچه لایحه بودجه سالانه کشور تا تاریخ تعیین شده در این آیین نامه به مجلس تسلیم نشود دولت موظف است لایحه چند دوازدهم بودجه را نیز به مجلس تسلیم نماید.

این لایحه پس از چاپ و توزیع در دستور کار مجلس قرار می گیرد. ابتداء نماینده دولت و سپس دو مخالف و دو موافق به ترتیب هر کدام به مدت پنج دقیقه صحبت می کنند و سپس کلیات لایحه به رأی گذاشته می شود. در صورت تصویب، رسیدگی به لایحه در ردیف اول دستور جلسه علنی بعد قرار می گیرد. در وقت رسیدگی ابتداء

پیشنهاد نمایندگان در خصوص میزان چند دوازدهم مطرح و در صورت عدم تصویب نسبت به عدد چند دوازدهم پیشنهادی دولت رأی‌گیری می‌شود.

تبصره ۱- چند دوازدهم بودجه بر مبنای آخرین قانون بودجه سالانه مصوب مجلس است.

تبصره ۲- حداکثر مدتی که مجلس می‌تواند برای بودجه چند دوازدهم تصویب نماید، سه دوازدهم است.

تبصره ۳- در صورت عدم تصویب بودجه سالانه کل کشور یا عدم ارائه لایحه چند دوازدهم توسط دولت تا پانزدهم اسفندماه، نمایندگان می‌توانند با ارائه طرح، اجرای آخرین قانون بودجه سالانه را حداکثر برای مدت سه ماه تمدید نمایند. این طرح طبق روال طرحهای دو فوریتی رسیدگی می‌شود.

تبصره‌های (۱) و (۳) ماده الحاقی موضوع ماده (۳۱) طرح، به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۱- مجلس چند دوازدهم بودجه را بر مبنای آخرین قانون بودجه سالانه مصوب مجلس رسیدگی می‌نماید.

تبصره ۳- در صورت عدم تصویب بودجه سالانه کل کشور تا پانزدهم اسفندماه رسیدگی به چند دوازدهم بودجه حداکثر طی پانزده روز انجام می‌شود و نحوه رسیدگی به آن را هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی تعیین می‌نماید.

ماده ۳۲- ماده زیر به قانون آیین‌نامه داخلی الحاق می‌شود:

ماده الحاقی- مجلس می‌تواند برای برقراری ارتباط با مجالس کشورهای خارجی به تشکیل گروههای دوستی پارلمانی اقدام نماید.

تبصره- آیین‌نامه چگونگی تشکیل، کشورهای هدف، تعداد گروهها و نحوه فعالیت و روابط با آن کشورها توسط هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی تهیه می‌شود و به تصویب کمیسیون تدوین آیین‌نامه داخلی می‌رسد.

در متن ماده الحاقی موضوع ماده (۳۲) طرح، کلمه «مجلس» حذف و کلمه «نمایندگان» جایگزین می‌شود و عبارت «با رعایت موازین شرعی، اصول قانون اساسی، سیاستهای کلی نظام نسبت به» بعد از عبارت «کشورهای خارجی» اضافه می‌گردد و در تبصره آن کلمه «دستورالعمل» جایگزین کلمه «آیین‌نامه» می‌شود.

ماده ۳۳- در مواد تعیین شده زیر اصلاحات به عمل آمده انجام می‌شود:

۱- ...

۴۲- در ماده (۲۲۲) عبارت «طرح استیضاح» به عبارت «اعلام وصول استیضاح در

جلسه علنی» اصلاح می‌شود.

بند (۴۲) ماده (۳۳) طرح، حذف می‌شود.

۴۳- ...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم فروردین ماه

یکهزار و سیصد و نود و یک مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لاریجانی